

34

35

36

- 34 **MOT SVULLNA KÖRTLAR.** Mald murgröna löst i vanlig olja läggs på i ett omslag. Dynga från en get med vinäger är också bra om det används som omslag.

Mannen har en stor svullnad nedanför höger öra. Bilden kan tala för att han har parotit, inflammation i spottkörteln på halsen, som ofta orsakas av bakterier eller virus, till exempel påssjuka. Kan också förorsakas av så kallad spottsten, en liten sten som fastnar i körtelns utförsgång.

- 35 **MOT EN SVULLEN GOMSPENE.** Om kroppen är full av blod, tappa blod från ådrorna under tungan. Det finns också sådana botemedel som: ett gurgelvatten med blodstillande medel i början av anfallet, varbildare när svullnaden pågår och rengörare när det hela går tillbaka. Vid varma fall, använd blodstillande medel med belladonna eller vit nysrot och rosenvatten och gör ett gurgelvatten av detta. Ett annat recept: dragantvedel, gummi arabicum och småborre uppblandade i körsbärssaft och lite vinäger. Smörj på. Vid kall orsak kan man använda saft av nässlor och björnbär utrörda i salt men också gurgelvatten på harts med saft av grönkål, dragantvedel och gummi arabicum.

Svullen gomspene (uvula) beror vanligen på en infektion/inflammation i halsen eller på att man snarkat för mycket, mekaniskt orsakad svullnad. Besvärligt, i alla fall för nutida läsare, att inte författaren talar om vilka örter han avser som blodstillande medel, varbildare och rengörare. Att kroppen är full av blod (plethoric) betyder alltså en rubbning i denna kroppsvätska.

- 36 **OM HESHET SOM BEROR PÅ ATT MAN SKRIKIT, VARIT SÖMNLÖS ELLER ATT MAN BARA ÄR TRÖTT.** Låt patienten ta ett bad och ordnara förlorade ägg, sylt av äpple, trädgårdsmålla och libbsticka med linfrö och bönmjöl. Märk att åderlåtning inte skall utföras vid heshet annat än vid feber och fuktighet hos patienten. Vid svår heshet, blanda dyvelsträck, bockhornsklöver och vicker och gör en salva med honung, för det är till mycken hjälp vid heshet av kalla orsaker. Om sjukdomens orsaker är av fuktigt slag, då hjälper torkade fikon och dekokt av rosenmynta med dragantvedel och gummi arabicum. Torkade fikon är till god hjälp i alla fall. Om rösten är grov, gör ett grötomslag av siktat kli med en mjölk av mandel, kandisocker och äggvitor.

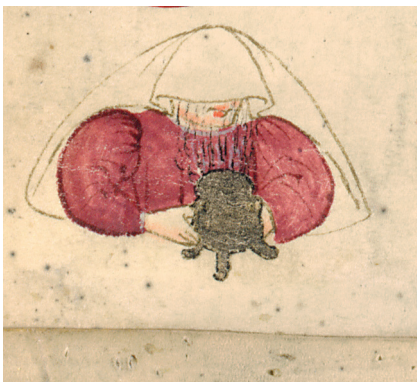
Patienten håller upp sin tunika och har munnen öppen. Måhända en resande predikant, han har vad som kan vara en sovsäck över axeln. Libbsticka ansågs vara ett milt laxermedel.

37

38

39

- 37 **MOT HOSTA, ANTINGEN DEN ÄR KALL ELLER VARM.** Torkade fikon och russin, lika delar och en tredjedel buljong. Smält detta tillsammans med lakrits och honung och gör en dekokt på ormbunke, oregano och isop. Låt patienten undvika sura och salta saker och förhåll honom att leva återhållsamt.

Ytterligare en tonsurklädd predikant som ser ut att försöka sjunga från en bok med musikaliska tecken.

- 38 **EN BOT FÖR HOSTA AV KALL ELLER FUKTIG ORSAK.** Låt patienten hålla andan, det värmer lungorna och hela bröstet. Vidare: piller av myrra och storax med honung som läggs under tungan. Eller svavel som knådats upp i förlorade ägg. Man kan också massera patienten med varma oljor, som olja från liljor, med röd vax, balsamblad, lavendel och vanlig olja.

En man håller sig för pannan med vänster hand men öppen mun, som om han hostar.

- 39 **MOT KALL UTSÖNDRING.** Ta absint, kransborre och mald murgröna och låt dem komma samman i vitt vin eller i vatten och låt patienten bli omtöcknad av dess ångor, indragna genom näsa och mun med huvudet täckt. Men märk att tuggandet av frön från vit harts varje dag hjälper mot alla fall av kall utsöndring. Vid varm eller torr orsak: blanda lakritssaft, frön från en liten vattenmelon, dragantvedel och akacia-gummi. Gör pastiller av detta, låt en sådan ligga under tungan tills den löses upp och låt patienten svälja lakritssaft. Detta är nyttigt vid alla fall av utsöndring. Vid varma eller kalla fall: lakritssaft, kärnor från melon och kvitten, dragantvedel och gummi arabicum. Gör pastiller och låt en ligga under tungan tills den lösts upp och låt patienten svälja lakritssaft. Detta är användbart vid varje feber.

Patienten har en duk över huvudet och andas in ångorna från ett fyrfat.

40

41

- 40 **MOT LUNGSOT MED FEBER (PHTISIS).** Endiver, venushår, tusenfoting, ålandsrot, lomme, hästhov, andmat, kornsocker, gummi arabicum och lakrits, frön av gurka eller melon, frön från kvitten och bomull, blommor från vattenlilja och socker. Vid kall orsak: Timjan, isop, venushår, tusenfotingar, åkermönja, rötter av lilja, frön från vildselleri och tallkottar, malva, fikon och lakritssaft. Gör av detta en sirap. Skall ges i en dekokt av korn och bönor med honung.

Termen phthisis som på grekiska betyder tärande sjukdom beskrevs av Hippokrates som en av de vanligaste bland hans landsmän, oftast dödlig. Han gav också en noggrann och korrekt klinisk bild av lungtuberkulos i sina berömda aforismer.

- 41 **MOT BLODKRÄKNING:** Hypoquistidis, saft av rosor som torkat i solen, det är blodstillande, akacia, blommor från vildäpplen som också stillar blödning, kärnocka, pulver av vit och röd korall, hematit, frön av groblad, kvittenfrön, bole armoric, storrams, drakblod, saft av grönmynta, saft från rosor och sumak. Gör av allt detta en sirap med tre pund socker och gör sirapen på regnvatten eller rosenvatten. Denna sirap är utmärkt vid blodkräkning och dysenteri.

Dysenteri eller rödsot är en smittsam akut tarmsjukdom med blodiga diarréer, orsakad av shigellabakterier som den sjuke fått i sig genom att dricka förorenat vatten.